$4^0 50 \pm 0^0 10$ aasta keskmise. Selles tuleb nähtavale peale geograafilise laiuse veel Kirde-Atlantiko lähedus, mis sokutab Eesti ilmastiku parasjahedaks.

Sügiskuude keskmine soojus ületab vastavate kevadekuude oma ja madalaima *resp.* kõrgeima temperatuuriga kuud on jaanuari *resp.* juuli; kõik see kuulutab Tartu ilmastuliselt mereilmastu siirdealaks mandrikliimasse. Kodumaa rannikulinnadest on Tartu oma sisemaise asendi tõttu temperatuuri amplituudilt igatahes palju kontinentaalsem.

Suurte kalorite hulk, mida rõhtsa aluspinna iga sm^2 kuu jooksul päikese kiirgumisest saab, on suurim juunis (vt. aritmogramm - tabel XXXIII), mil päike

Aritmogramm - tabel XXXIII.

Variation annuelle de la quantité de chaleur solaire par centimètre carré de la surface horizontale. Chaque „—" indique 1 cal.

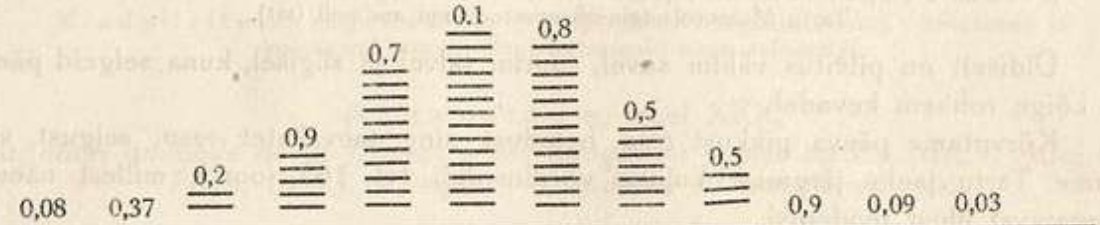

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	A
0,08	0,37	2,2	5,9	11,7	14,1	13,8	7,5	3,5	0,9	0,09	0,03	60

Suurte kalorite hulk, mida rõhtsa aluspinna iga sm^2 kuu jooksul päikese otseselt kiirgumiselt tõelikult saab [1]). (Iga „—" tähendab 1 kg kal.)

kõrgeimal ja ka pilvitus vähim (5,9). Õhutemperatuuri maksimum esineb vastavalt hiljemini, nimelt juulis, ja ta langus on sügise poole aeglasem kui kevadine tõus, sest suvel soojaks köetud aluspind soojendab teda edasi, olgugi et päike juba madalamal käib ja pilvitus sügisel suurem. Samuti hilistub ka õhutemperatuuri talvine miinimum, asetudes talvisest pööripäevast jaanuari; jaanuar ja veebruar on külmimaid, nagu juuli ja august on kõige soojemaid kuid (vt. 162. joon. ja aritmogrammid XXXIV ja XXXV):

Aritmogramm - tabel XXXIV.

Variation annuelle de la température de l'air (comparaison des temperatures moyennes des douze mois, obtenues au moyen de séries d'observations comprenant cinquante années [1866—1915]). Chaque „—" indique 3°C.

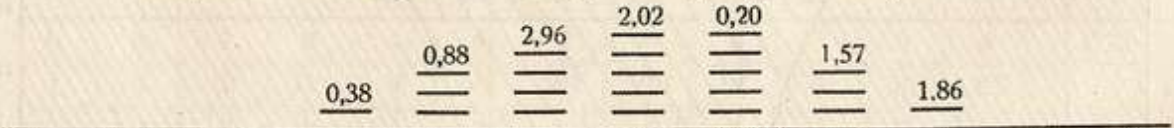

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
—6,60	— 6,56	—3,23	+3,38	+9,88	+14,96	17,02	15,20	10,57	4,86	—0,58	—4,93
0,60	0,56	0,23								0,58	1,93

Õhutemperatuuri kuukeskmiste keskmised Tartus 1866.—1915. a. (iga „—" tähendab 3 kraadi). [2])

1) Ligikaudu pool jääb õhku ja pilvedesse, enne kui päikesekiired õhkkonda kuni maapinnani läbistavad.

2) Õhutemperatuuris on peale aastase perioodi veel aperioodilisi muutusi, mis olenevad, nagu mujalgi, rõhkkondade liikumisest ja neist tingitud tuultest Seetõttu ei ole isegi aasta kesktemperatuur konstantne.

Tartu, lk. 330